

Ungdomsstyrelsen

Rapport

Unga, sex och internet – och den digitala klyftan mellan
vuxna och unga

Eva-Lotta Persson

2010-11-10

eva-lotta.persson@utb.kristianstad.se

Inledning/Bakgrund

I mitt arbete som IKT-utvecklare på Barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstads kommun upplever jag att det råder en stor digital klyfta mellan många vuxna i skolan och barnen/eleverna. När jag pratar med pedagoger och skolledare framkommer det ofta att en del pedagoger inte använder datorn i undervisningen för att de inte har tid eller för att de inte kan. Att de inte heller förstår varför datorn behövs som ett redskap i skolan, eller att det kan väl någon annan göra, hörs också ibland vid dessa samtal. För rättvisans skull måste jag ändå påpeka att det även finns pedagoger och skolledare som verkligen har förstått vikten av det hela. Men tyvärr tycks det fortfarande vara legitimt att låta bli datorn i undervisningen. För att vi vuxna ska kunna möta barn och unga där de befinner sig måste vi bl.a. ha goda kunskaper om hur vi (barn, unga, vuxna) kommunicerar med varandra och vilka möjligheter detta ger. Vi måste även ha kunskap om vad barn och unga gör på nätet och hur de förhåller sig till det som finns där och hur jag som vuxen förhåller mig till detsamma. Med denna kunskap kan vi lättare förstå hur viktigt detta medie är för våra unga men även t.ex. att kränkning är samma sak oavsett på vilken arena det sker. Det barn/ungdomar upplever på fritiden påverkar dem även när de kommer till skolan. I media handlar det ofta om negativa, obehagliga saker som har skett via datorn och internet. Kanske kan detta vara en bidragande orsak till att bl.a. pedagoger inte vill/kan använda sig av digitala verktyg i skolan? De får höra dessa negativa erfarenheter och vet inte hur de ska hantera det eller hur de ska bemöta eventuellt drabbade elever. Det är hög tid att alla som jobbar i skolan tar sitt ansvar, men då behövs det kompetensutveckling så att pedagogerna känner sig tryggare. Trots att det ibland sker tråkiga och obehagliga saker, så är de allra flesta upplevelserna på internet goda.

I Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr11 kan man på sidan 6 läsa följande:

"Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ."
(Lgr11, 2010)

Vidare står det på sidan 11 under avsnittet Mål som ett av målen att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

"kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande" (Lgr11, 2010)

Med stöd i styrdokumentet är det hög tid att vi som arbetar i skolan låter de verktyg som redan är naturliga för eleverna även blir naturliga som pedagogiska verktyg i skolan.

Beskrivning av situationen

I denna del kommer jag att ta upp ett par av alla de exempel som jag mött i min verksamhet som visar på denna digitala klyfta mellan vuxna och barn/ungdomar.

Jag var i en tredjeklass och skulle prata och diskutera med barnen om deras vanor på internet. En av flickorna berättade att hon använde Facebook. Jag blev nyfiken på detta och bad henne att berätta vad hon tycker är bra med Facebook. Hennes motfråga blev direkt ”Vad vill du veta?” Jag sa att jag var intresserad av hennes tankar, att hon är den som vet. Jag har bara använt Facebook som vuxen, när jag gick i tredje klass fanns inga datorer. Därefter berättade hon gärna. Detta exempel visar tydligt att vi måste vara lyhörda och genuint intresserade av vad barn och ungdomar berättar, annars berättar de endast det som de tror att vi vill veta. Genom kunskap om det samhälle som våra barn och ungdomar växer upp i kan vi alldeles säkert minska klyftan som gör att vi inte alltid når fram till varandra. När vi vet vad barn och ungdomar är intresserade av och hur det påverkar dem kan vi använda oss av den kunskapen för att skapa stimulerande, utvecklande undervisning och motiverade elever. Vilket i sin tur bör leda till en högre måluppfyllelse.

Cecilia Löfberg refererar i sin bok, *Möjligheternas Arena? Barns och ungas samtal om tjejer, killar, känslor och sexualitet på en virtuell arena*, till David Buckinghams¹ två olika konstruktioner av barn och barndom som utmärker sig i vuxnas förståelse av hur nya media påverkar och interagerar med barn. Det oskyldiga och sårbara barnet som är i behov av beskydd och den andra konstruktionen, det barn som kompetenta aktörer som medvetet hanterar sin verklighet. Anne Higonnet är inne på samma spår, skriver Löfberg, att ignorera det vetande barnet och istället ta fasta på det oskyldiga barnet gör att barnet lätt hamnar i en position där det blir omöjligt för barnet att styra sitt liv i förhållande till vuxenvärlden. När vi väljer att se barn som vetande barn sätter vi också tilltro till barnet och respekterar dess förmåga. Det betyder ett närmare samarbete mellan vuxna och barn där bägge parter har rätt till och möjlighet att göra sig hörda. (Löfberg, 2008)

Jag hör ofta pedagoger som berättar om sin osäkerhet kring vad de unga gör på nätet. Det är fortfarande ganska vanligt att pedagoger säger att de inte är intresserade av datorer och internet och att de inte förstår varför de behöver använda det i undervisningen. När jag pratar med dem och vi bl.a. diskuterar hur samhället ser ut i dag så kan de se att alla behöver hantera dator och internet, men pedagogerna ser inte alltid hur viktig deras roll är för att lotsa eleverna på den virtuella arenan. De unga kan ju redan det här mycket bättre än de själva, svarar de ofta. Många vill dessutom lämna över ansvaret till någon annan. Flera av de vuxna uttrycker även en oro över att de inte har den kunskap som de känner att de behöver. Samt att de t.ex. via media ofta får en negativ bild av internet. De känner sig så osäkra att de inte vågar ge sig ut på en arena som de upplever att eleverna redan behärskar. Pernilla Nigård skriver boken *Se mig*, kapitel 7 sid 293:

¹ http://www.ioe.ac.uk/study/LKLB_7.html

"För vuxenvärlden är ungdomars liv på internet många gånger en källa till oro. Det finns en osäkerhet inför vad ungdomar gör på internet eftersom föräldrar och andra vuxna upplever att de saknar kunskap om och insyn i denna värld." (Ungdomsstyrelsen, 2009)

Boken *Alexandramannen* avslutas med att Jim Gamble, högsta chefen för CEOP Centre, Child Exploitation Online Protection berättar om Storbritanniens verksamhet för att skydda barn på nätet. Centret har en hel avdelning som arbetar med utbildningsprogram. Hannah Bickers berättar om deras erfarenhet:

"Glappet mellan vad de unga gör på nätet och vad föräldrar och andra vuxna känner till är gigantiskt. Vi ser en rädsla hos många vuxna att ta till sig och lära sig ny teknik och att förstå det sociala liv som pågår på internet. Vi ser också att de är generade över sin okunskap. De vill inte känna sig dumma inför sina barn eller elever." (Wagner, 2009)

Analys

Tiderna förändras och vi med den! Eller gör vi inte det?

Vad gör barnen och ungdomarna på nätet?

"Allt som finns när du föds blir helt naturligt i ditt liv"² säger Johnny Lindqvist från DIST när han i maj 2010 föreläste på Ungdomsstyrelsens kurs Unga sex och internet i Malmö. (Lindqvist, 2010) De senaste årtionden har utvecklingen gått mycket snabbt vilket innebär att de saker som är naturliga i våra liv skiljer sig markant åt beroende på när vi föddes.

I Medierådets undersökning *"Småungar och medier 2010"* (Medierådet, 2010) visar det sig att bland barn 5-9 år är den vanligaste sysselsättningen fortfarande att leka, 80 % av de som svarat uppger det. 65 % av föräldrarna uppger att barnet tittar på TV eller dvd. Detta är en lika stor andel som de som anger att barnet träffar kamrater. På fjärde plats kommer att spela dator- eller tv-spel med 52 %. Ungefär var femte 5-9 åring i undersökningen använder internet och endast 2 % använder sociala sajter. Man kan i undersökningen se att det är betydligt fler föräldrar under 30 år som anger att deras barn använder internet, 38 %, än genomsnittet som ligger på 21 %.

Medierådet ställde motsvarande fråga till barn och ungdomar 9- 16 år och fick då följande svar. Bland barn och ungdomar 9-16 år är den vanligaste fritidssysselsättning att göra läxan, 70 % uppgav detta. Bland 12-16 åringarna är den vanligaste fritidssysselsättningen att använda internet, 70 %. På frågan "Vad brukar du använda internet till på din fritid?" svarade 72 % att de tittar på filmklipp, 64 % spelar spel, 58 % chattar och 50 % umgås på sociala sajter. Medierådet skriver att man kan se en tendens till att kamratumgänget flyttar från den fysiska verkligheten till den virtuella. Det är dock fortfarande vanligare att träffa sina vänner IRL än på datorn. (Medierådet, 2010)

Båda dessa undersökningar visar att dator och internet används flitigt av både små barn och ungdomar. Dock varierar det över ålder vad man gör vid den internetuppkopplade datorn.

² Se även <http://www.ungdomsstyrelsen.se/art/1,2072,8027,00.html>

"Var än ungdomar träffas uppstår det kulturer - språk och seder - som vi vuxna inte har tillgång till. Att skapa något nytt är själva meningen och innehållet i dessa kulturer, men kanske lika mycket att stänga ute oss vuxna. Det kan finnas någonting skrämmande och hotfullt i nätkulturer, även om de är helt oskyldiga. Därför kan det vara en bra idé för oss vuxna att orientera sig och försöka följa med i utvecklingen.", skriver Elza Dunkels i sin bok Vad gör unga på nätet? (Elza Dunkels, Umeå universitet, 2009)

Vi har alla varit unga och kan relatera till det vi gjorde och upplevde då. Vi ringde till varandra och pratade i telefon, i timmar många gånger, vi träffades på fritidsgårdar och "ute". Vi ville också lära känna nya personer. Även vi som växte upp utan internet var nyfikna på sex och sexualitet. Vi, (eller i alla fall jag) läste under en period tidningen Starlet.³ Vi sökte information på biblioteken eller i tryckta skrifter. Tittar vi på de som är unga i dag så ägnar de sig i stort åt samma saker, men nu finns det en arena till, internet. Väljer vi att se internet som en arena där man kan göra liknande de saker som vi själva gjorde som unga tror jag inte att det känns lika svårt att möta de ungas funderingar. Detta bör man också ha som grundtanke när vi pratar med de unga hur de ska förhålla sig till personer de träffar online och offline. Att vara på nätet är i dag en del av livet för många människor.

Om vi väljer att se dator med internetkoppling som en sak som kan vara till hjälp för oss i våra liv istället för en teknisk pryl så tror jag att vi kan komma en bit på vägen. Vi måste inte alltid förstå hur allt hänger ihop och fungerar för att kunna använda redskapet. Eller som Elza själv skriver på sidan 96 i sin bok *Vad gör unga på nätet?*

"Om vi klarar av att se ungas nätkulturer som något icke-tekniskt i första hand, se de problem som uppstår som mänskliga problem, kommer vi nog alla att se att vi redan har den kunskap som behövs, eller i alla fall huvuddelen av den kunskap som behövs..." (Elza Dunkels, Umeå universitet, 2009)

På internet finns allt, vilket innebär att du precis som i det verkliga livet kan råka ut för både trevliga och mindre trevliga händelser. En av de saker som vuxenvärlden oroar sig mycket över är hur lätt det är att komma i kontakt med porr och den sexuella exponering som finns på internet. I Medierådets senaste undersökning visar det sig att det man som förälder oroar sig mest över är att sexuella händelser ska inträffa, att deras barn ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt eller att ens barn blivit mobbat. (Medierådet, 2010)

Eller som Tjej 15 år uttrycker det på sidan 34 i Ungdomsstyrelsens skrift *Jag syns, jag finns*:

"De lyfter upp det här dåliga så himla mycket för samtidigt ligger det så himla mycket bra, mycket av vår fritid ligger där, och vi träffar våra kompisar där, och vi håller oss uppdaterade och det finns så mycket bra och roligt. Samma sak som om man skulle hänga

³ [http://sv.wikipedia.org/wiki/Starlet_\(tidning\)](http://sv.wikipedia.org/wiki/Starlet_(tidning))

på en fritidsgård, inte skulle någon tycka det var jättedåligt. Visst det kan finnas mobbing där också att någon snackar skit bakom ryggen eller någon sprider någon bild på dig eller något som man kan på nätet också men jag tycker det mycket lyfts fram den här jättedåliga sidan.” (Ungdomsstyrelsen, 2010)

I Ungdomsstyrelsens Ungdomsenkät från 2009 kan vi se i tabellen 4.1 på sidan 151 i boken *Se mig* att 7 % av de svarande i gruppen 16-19 år har lagt upp ”sexiga”⁴ bilder/filmklipp av sig själva på nätet, 2,3 % har fått ”sexiga” bilder/filmklipp spridda på nätet mot ens vilja, 1,2 % har lagt ut ”sexiga” bilder/filmklipp på någon annan utan dennes vetskap. Betydligt vanligare är det att någon på nätet försökt få en att prata om sex/skicka bilder/göra något framför webbkamera mot ens vilja, 33,7% av 16-19 åringarna har råkat ut för detta. 14,8 % har kommit i kontakt med någon på nätet och sedan träffat och haft sex IRL. (Ungdomsstyrelsen, 2009)

Vi som arbetar med barn och ungdomar måste veta att internet är en plats där många ”lever sina liv” och råkar ut för många trevliga, underbara och fantastiska upplevelser, men även att man ibland råkar ut för mindre trevliga erfarenheter, ibland har de själva varit drivande och ibland har de blivit utsatta mot den egna viljan. Hur bemöter vi dessa ungdomar och ibland även barn när vi möter dem i till exempel skolan?

M. berättar i boken *Alexandramannen* att hon sa så lite som möjligt och svarade bara på direkta frågor när hon kallats till socialtjänsten med föräldrarna. M. berättar att hon skäms, inte så mycket för vad hon gjort utan för att alla fått veta och tycker också att det är dåligt att de som jobbar med ungdomar och sådana här fall inte har koll på internet. M. gjorde erfarenheten efter att polisutredaren ang. webcamshowen frågat vem som egentligen filmar henne och hon fick berätta att det gör man själv. (Wagner, 2009)

Oavsett vad eller hur mycket vi vuxna kan om det tekniska användandet eller rent av bruket av datorer eller andra prylar som våra barn och ungdomar använder sig av, som t.ex. mobiltelefoner, spelkonsoller (som ofta går att använda on-line), kan vi alltid hjälpa dem med alla de erfarenheter som vi fått bara genom att leva. Vi kan dela med oss av vår vuxenerfarenhet. Vi kan hjälpa våra barn och ungdomar att ta sig fram i livet och internet är en del av det livet och det vi gör på internet är ofta i stort sett samma saker som vi gör offline.

Handlingsplan

I min roll som IKT-utvecklare på Utvecklingsavdelningen, Barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstads kommun känns det mycket angeläget att arbeta för att minska denna digitala klyfta⁵ mellan unga och vuxna som finns idag. En del i det arbetet är att sprida kunskap om vad unga använder internet till och hur det påverkar deras liv, för att på så sätt skapa en beredskap för att kunna bemöta de unga på ett så bra sätt som

⁴ Vad som är en ”sexig” bild kan variera mellan olika personer.

⁵ Generalisering, storleken på klyftan varierar.

möjligt när de kommer till oss vuxna med sina erfarenheter från nätanvändandet, bra och dåliga. Det är så oerhört viktigt att vi förstår att vi inte får skuldbelägga de unga när de kommer till oss för att berätta obehagliga saker som de varit med om. I ”*Jag syns, jag finns*” står på sidan 10:

”Att överdriva riskerna kan leda till ett onödigt skuldbeläggande hos dem som trots allt råkar illa ut. Det ger en känsla av att man får skylla sig själv, vilket riskerar att göra det svårare att söka stöd när man faktiskt behöver.” (Ungdomsstyrelsen, 2010)

Vi behöver också kompetensutveckla de vuxna i skolan på ett sådant sätt att de hanterar att använda digitala verktyg för att öka måluppfyllelsen i undervisningen.

Utbildningspaket

Min handlingsplan består av olika utbildningspaket som bygger på Urie Bronfenbrenners teori att individens omgivning är ett system av sammanvävda strukturer där varje miljö delvis är inbäddad i nästa miljö. Vi människor påverkas av vad vi har med oss från födseln men även av de olika system vi ingår i och hur de systemen fungerar. (Ungdomsstyrelsen, 2010)

Det är viktigt att alla som finns runt de unga har kunskaper om ungas nätkulturer och hur vi ska bemöta de unga när de kommer till oss vuxna med sina upplevelser. För att vi då i vår tur på bästa sätt ska kunna samverka runt den enskilde om (när) något händer som kräver vidare åtgärder.

För att uppnå bästa resultat med dessa utbildningspaket är det viktigt samverka med olika parter, beroende på målgrupp. Ungdomsstyrelsen refererar sin bok *Från snack till verkstad* till Longoria (2005) som sammanfattar de viktigaste dragen för samverkan. I den tredje punkten (av fyra) menar Longoria att det genom goda relationer mellan parter uppstår någon form av struktur som var och en inte själv kunde skapa. (Ungdomsstyrelsen, 2010)

Vårdnadshavare

Utbildningspaketet som inriktar sig mot vårdnadshavare/ föräldrar kommer att fokusera på information och diskussioner med föräldrarna/vårdnadshavarna om ungas nätkulturer. Vad de unga gör och hur det påverkar deras liv. Hur viktigt det är att vuxna runt de unga förstår hur viktig den virtuella arenan är för bland annat den sociala kommunikationen som sker mellan unga. Min åsikt är att ju mer vi vuxna förstår av den värld som de unga agerar i så kan vi också på ett bättre sätt lotsa dem igenom livet med den kunskap vi har om hur det är att växa upp och söka sin identitet, t.ex. Detta bör också underlätta för vuxna att inte skuldbelägga de unga om eller när de råkar ut för mindre trevliga upplevelser. Det är mycket viktigt att tänker på att inte skuldbelägga de unga när de berättar olika saker, upplevelser, erfarenheter för de vuxna i deras närhet. Vi vuxna kan mycket som kan hjälpa de unga bara genom att ha levt våra liv. Medierådets dialogkort⁶ är ett bra redskap vid diskussionerna. Min erfarenhet efter att ha provat dialogkorten på föräldramöten är att

⁶ http://www.medieradet.se/upload/Broschyrer_PDF/Dialogkort2010.pdf

föräldrarna har mycket lättare för att diskutera ungdomars och barns nätkulturer, men även vuxnas reaktioner, när det inte direkt handlar om dem eller deras familj.

Pedagoger

Informera och diskutera om ungas nätkulturer. Vad de unga gör och hur det påverkar deras liv. Vad vi vuxna behöver tänka på när vi möter unga som mår dåligt efter erfarenheter de gjort i digitala livet eller för den delen i det verkliga livet som till exempel att våga fråga och våga lyssna på vad den unge säger, men även att pedagogerna vet vart de ska vända sig när de behöver hjälp. Det är också viktigt att vi tänker på vilka signaler som sänds ut i mötet med den utsatta.

Metodmaterialet *Ses Offline*, Medierådets undersökningar, Ungdomsstyrelsens *Se mig* och Elza Dunkels bok *Vad gör unga på nätet?* är exempel på litteratur som kan användas som utgångspunkt i utbildningen för att skaffa oss de redskap vi behöver så att vi kan guida de unga i den digitala världen med de erfarenheter vi har från världen Off-line.

Hur de digitala verktygen kan påverka undervisningen behandlas också i kompetensutvecklingen för pedagoger. Det pågår i dag ett lärande hos många av våra unga som de vuxna inte alltid känner till.⁷ I mångt och mycket sker detta lärande vid datorerna. Vad är det som driver de unga att ta del av detta lärande på egen hand? Hur kan vi i skolan dra nytta av det informella lärandet. (Elza Dunkels, Umeå universitet, 2009)

Elevvårdsteam

Liknande det utbildningspaket som erbjuds pedagogerna men med större tyngdpunkt på sexuell exponering och annan utsatthet. *Ses Offline*- materialet utgör en bas i denna kompetensutveckling liksom erfarenheter från BUP- *Elefantens* arbete i Linköping. (Linda Jonsson, 2009) och vägledningen, *Men fråga mig bara*, som är framtagen av Stiftelsen Allmänna barnhuset och Ungdomsstyrelsen. Denna vägledning behandlar exempelvis hur man frågar. Ett av de tips denna vägledning ger oss är att de unga nästan aldrig berättar det mottagaren inte är känslomässigt eller mentalt beredd på att höra. (Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Ungdomsstyrelsen, 2009) Därför är det mycket viktigt att vi som möter de unga har jobbat med dessa frågor med oss själva för att på så sätt förbereda oss och känna in våra känslor.

I detta utbildningspaket vore det önskvärt med samverkan mellan skolan och socialtjänsten.

Varje kompetensutvecklingspaket kommer att planeras efter de förutsättningar som råder i gällande grupp. Det är viktigt att undersöka förutsättningar och behov⁸ för att innehållet ska ligga så nära målgruppen som möjligt för att denna ska ta tillgodo den på bästa sätt. (Ungdomsstyrelsen, 2010)

⁷ Elvira är ett exempel på detta, se *Unga på nätet* av Elza Dunkels sid. 82ff

⁸ Se sid. 42 ff. Från snack till verkstad, Ungdomsstyrelsen 2010:6

Dessa utbildningspaket kommer att finnas för beställning i vår kurskatalog⁹. En kompetensutveckling för skolornas elevvårdsteam planeras med start under vårterminen 2011. I planeringen ingår att bjuda in Elza Dunkels för att låta hennes föreläsning¹⁰ bli startskottet för det vidare arbetet.

⁹ <http://kristianstad.se/sv/Kristianstads-kommun/Utbildning/Pedagogiskt-center/IKT1/Kurser/>

¹⁰ <http://www.kulturer.net/forelasningar/>

Litteraturförteckning

Lgr11. (2010). Hämtat från skolverket.se:

http://www.skolverket.se/content/1/c6/02/21/84/Lgr11_kap1_2.pdf den 05 10 2010

Elza Dunkels, Umeå universitet. (2009). *Vad gör unga på nätet?* Gleerups.

Eva Ekelöf, frilansjournalist. (2010). *Nätet är socialt liv och bekräftelse*. Hämtat från Ungdomsstyrelsen: <http://www.ungdomsstyrelsen.se/art/1,2072,8027,00.html> den 26 10 2010

Linda Jonsson, C. W. (2009). *Barn och sexuella övergrepp via IT - erfarenheter från Onlineprojektet på BUP-Elefant i Linköping*. Linköping: Landstinget i Östergötland.

Lindqvist, J. (den 05 05 2010). *Unga sex och Internet*. (DIST, Johnny Lindqvist, Artist) Östra Greve kursgård, Malmö.

Löfberg, C. (2008). *Möjligheternas Arena? Barns och ungas samtal om tjejer, killar, känslor och sexualitet på en virtuell arena*. Stockholm: Pedagogiska institutionen, Stockholms universitet.

Medierådet. (2010). *Unga och medier 2010*. Hämtat från Unga och medier 2010: <http://medieradet.se/Bestall--Ladda-ned/Produkter/Ungar--Medier-2010/> den 27 10 2010

Medierådet. (2010). Dialogkort om internet . *Dialogkort om internet (Art. nr: 522)* . Medierådet.

Medierådet. (2010). *Småungar och medier*. Hämtat från Medierådet: http://www.medieradet.se/upload/Rapporter_pdf/Småungar%20och%20Medier%202010.pdf den 26 10 2010

Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Ungdomsstyrelsen. (2009). *Men fråga mig bara*. Ungdomsstyrelsen.se.

Ungdomsstyrelsen. (2009). Se mig - Unga om sex och internet. i *Erfarenheter av sexuell exponering och sex mot ersättning*. Fritzes.

Ungdomsstyrelsen. (2010). *Från snack till verkstad Förebyggande utvecklingsarbete med ungdomar*. Stockholm: Fritzes.

Ungdomsstyrelsen. (2010). *Jag syns, jag finns - unga om sexuell exponering, prostitution och internet*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Wagner, K. (2009). *Alexandramannen, vår tids största nätsexhärva*. Atlas.

Wikipedia.org. (september 2009). Starlet (tidning).